

עם ידידה ליד הגלריה לפני סגירתה ושוב מתחילים מחדש

זכ הוא סוגר את דלת הגלריה בעיר העתיקה והוא אין זו הפעם הראשונה שפרוץ סגור יורי מילוסלבסקי, שכונה מילו" בפני המצרים, סוגר גלריה הולך. אלא שהפעם הוא עושה את מרצונו החופשי ובירושלים. ב-1968, אחרי מלחמת ששת ימיים, הוא הובל מבית-האמנויות שלו בעיר העתיקה שבקאהיר ישר ל'כלא המצרי, למסע עינויים בן שנה באשמת ריגול לטובת ישראל. כן נסתם הגולל על בית-הולדו. אלא שהפעם (בית האמנויות) המהולל והיווה מקום מיפגש לגדולי עולם זכאו להתארח אצלו כששהו בי-צריים.

ירושלים של הרובע היהודי. פינות וכיפות חוצות את הרחובות צריים. טועלי בניין ערבים מסת-ים אבנים. מוסיקה ערבית מהולה בליל לשונות של תיירים הנכני-ים ויוצאים בפעם האחרונה מה-לריה של מילו. איש בן 73, ממור-זקן, עבה וכבד תנועה מכין תה מסובים ואחר-כך מעביר אותם מלושית החדרים העמוסים הפציר-ן מוריים. מילו יכול להיעצר יד כל הפץ, להסביר ולהעלות יכרונות כשהוא מחליף ארבע שונות בשלה להתבלבל: ערבית, ברית אנגלית וצרפתית. יש לו בלנות שאפשר רק להתברך בה. זג יס-תיכונג מובקע - מהמסור-חים. רק מעטים מהנוכחים יודי-ים שהאיש גדל-המימדים הזה היה מעט היסטוריון של מצריים ה-דשה.

לוסופיה, הציעו לי במיקרה מישרת מרצה לספרות צרפתית באוני-ברסיטה של קאהיר. רצתי לשם. החוזה היה לתקופה של שנתיים ונשארתי שם 30 שנה. זה היה חלום אמיתי. ההוראה לא הלהיבה אותו במיוחד, בעיקר מפני שתל-מידיו היו מורגלים ללימוד בעל-פה. על דרך לימוד הקוראן, אבל המיזורה זרם במו.

הקסם של מצריים, מספר מילו, הוא ברב-גוניות שלה. זוהי תר-בות של מוות וקברים. ריח של אלפי שנים מרחף בה. כל התרבו-יות חרטו בה עיקבות - המצרים העתיקים, הקופטים, הערבים וה-ממלוכים. מטיבני אני אוהב לחיות אגדות ולחשוף את העבר. הפכתי במרוצת השנים למומחה לאמנות עתיקה.

מילו היה מסתובב ברחבי מצ-ריים ומחפש בכפרים מימצאים ארכיאולוגיים. הוא הצליח לחזור למקומות המסתוריים ביותר של קאהיר, הכיר את בתי-המרחץ ה-

מקציני המהפיכה ובאותה תקופה ש-ההחינוך הלאומי, והציע לו לע-רוך במקום מסיבות רישמיות ל-אורחי משרד-החוק. כך התחילו המסיבות המפורסמות שלי. משרד החוק מימן את ההוצאות של ה-מקום, את הסעודות שנערכו בו ואת ההופעות שהועלו אחרי הסעודות. הייתי מביא לשם את הדרי-ווישים שהדגישו את ריקודיהם הקדושים או את בני כת הזיקר, שהיו מוציאי שדים. השמועה עש-תה לה כנפיים. עד מהרה הפך הבית גם מקום מיפגש רישמי של שגרירויות אירופה. זה היה ב-תקופת נאצר.

ערב סגירת המיצרים ב-1956 נערך בבית-אלהפן הנשף האחרון. סגנון הייכל, עורכו של א-א-הראם וידידו הקרוב של נאצר, ביקש לארח אצלו מילו את ז'אן-פול סארטר ואת סימון דה-בובואר. מה לדעתך הפיתרון לבעייה הפלסטינית? שאל הייכל את סארטר.

בעיקבות הזמן האבוד של הדרוויש האחרון

עכורים, שספק אם דרכה בהם כף רגלו של זר, הכיר מגידי-עיתודת, רופאי-אליל, מגישי-שדים ואפילו את הדרווישים - בני אותה כת של ספגנים מוסלמים שרקדו ב-משך שעות על המקום, בסחרור ובאכסטוזה, כדי ליצור קשר ישיר עם אללה.

יום אחד גיליתי באחת הסימ-טות בעיר העתיקה, ליד מצודת קאהיר, דלת סגורה במסמרים ש-עוררה את סקרנותי. כשפרצתי את הדלת מצאתי את עצמי בתוך אר-מון ערבי עתיק, בן עשרים חר-רים, מתקופת השושלת הממלוכית. הרגשתי שאני חייב להגשים חלום. שיפצתי את הבית וריהטתי כל פינה לסי מיסמכים עתיקים. הפכ-תי אותו לבית אמנויות.

המקום הנידה הזה הפך אטרק-ציה. יום אחד בא אליו לבקר כמאל אל-דין חוסיין, מי שהיה

„משא ומתן, רק משא ומתן עם ישראל“ השיב סארטר. השתררה מבוכה בחדר והערב התקלקל. את המילה „ישראל“ אסור היה לבטא במצריים מבלי להוסיף עליה קל-לות נמרצות. נזכר מילו.

זמן קצר לאחר מכן נעצר גם הוא. „מרגל מזהם, חתיכת נבלה! מכרת את ארצנו לישראל. עכשיו אני יודע מה הסתרת מאחרי פני-לותך כסוחר עתיקות. בית-האמנו-יות הזה לא היה אלא כיסוי לפעו-לות סודית.“ אמר לו ראש המח-ראווי, „ביקשו לדעת מיהם האנ-שים הקשורים לתבונה שלי.“ מס-פר מילו, „עמדתי בשישה מיספ-טים. כעבור חודש אמרו לי שלא מצאו שום דבר ושלחו אותי לכלא אחר. מצאתי את עצמי עם 70 יהודים באותו תא.“

אחרי שנה של עינויים הסכימו לשחררו. התנהגו היה ויתור על האזרחות המצרית והלאמת כל חפ-ציו. מקץ שנה הביאוהו לשדה-התעופה עם הבגדים שאיתם ניכנס לכלא.

להיולד שוב עירום

ל זרדתי כאילו מחדש - ערומ, הוא פורץ בצחוק. את ההומור למדתי מהעם המצרי. אפילו את הסבל הם לא לוקחים ברצינות. אני זוכר חורף קשה אחד במצריים. הטלפונים שבתו. אחרי חודש פניתי ישר לשר-התיקורת: מה, אינך יודע ש-כעת זה חורף? הוא שאל אותי. מה זאת אומרת, השבתי, איך ב-לונדון טורעלים הטלפונים בגשמים? באמת חשבת על זה ולא יכולתי למצוא תשובה, ענה השר.

אחרי שהשתק במשך תקופה קצרה בסנטוריום בפאריס, פתח גלריה לעתיקות בלונדון. באותה תקופה נעשיתי רגיש במיוחד לה-ערות אנטי-שמיות וכששמעתי את המישטש השדוף, כמה מחבריי הם יהודים! החלטתי לבוא לישראל. אחרי שסיים אולפן קיבל מישר-רה כמרצה בבחלקה לפולקלור מיו-רחה באוניברסיטה העברית, ושמו הלך לפניו בפיתוח המחקרים על יוצאי עדות-המיזורה. אבל לא איש כמילו יכול לשקוט על השמרים. שמונה שנים של הוראה הספיקו לו. דרך כימעט חדשה נפרצה לפי-נוי כשהתיידד עם הברוגית אליכס דה-הירושלם. שפתחה עבורו דף מחודש - גלריה לעתיקות ברובע היהודי בירושלים, שהיתה שולחה של מוסיאון היישוב הישן. הגלריה, שהיתה גם בית-הה, שיגשגה ב-משך שש שנים. „לפני כמה חוד-שים מתה הברוגית והפעם נכנסתי לדיכאון קשה. עייפתי. איני מוצא אותו עניין שהיה לי בעבר.“

אוריאלה וייט

רומיאו וגוליה ביפו

(המשך בעמוד 31)
כנעו שצאלח לא השתתף בהתנק-שות בחייו של חמיס. לעומת זה, הציג עורר-הדין נח-מן בטיטו, פרקליטם של שני ה-אחים כחיל, תמונה שונה. אמר הפרקליט:

חמיס נחקר ואמר מפורשות כי האדם שירה בו הסתתר מאחרי קיר. כשהרגיש שנפגע בידו, הסי-חובב וראה אדם רץ. חמיס מכיר היטב את צאלח, ולוא אכן היה זה צאלח שהתנקש בו, יכול היה לזהותו בקלות. אך חמיס לא זיהה את האיש שירה בו.

מיד אחרי ההתנקשות עצרה ה-מישטרה שני חשודים אחרים, הבי-אה אותם לבית-המישפט וביקשה הארכת מעצרים. רק מאוחר יותר נעצרו שני האחים כחיל.

ואם אשת חמיס אכן ראתה את אשר היא טוענת שראתה, מדוע לא מסרה את עדותה במישטרה באותו היום, ב-9 במרס, או למחר רת? דבריה נמסרו רק ב-13 ב-חודש.

מדוע צצו הראיות נגד הנאשמים רק ארבעה ימים אחרי היריות? תשובתו של בטיטו לשא-

הדראמה של רומיאו וגוליה ביפו לא הסתיימה - החתן יושב בכלא והכלה נמצאת תחת שמירת מישפחתה

לות שהעקה בבית-המי-שפט: הרקע לכל העניין הוא ביטול האירוסין! הוסיף המישפטן: „אם ביטול האירוסין אכן שימש מניע לצאלח לפגוע במישהו, אותו עניין עצמו יכול להיות מניע בידי המישפחה לבדות את הדברים.“

שופט בית-המישפט המחוזי ב-תל-אביב, אורי שטרומן, הקשיב בסבלנות לשני הצדדים וקבע, כי יש יסוד איתן למסקנה שצאלח ירה בחמיס, וכי סאלם היה עימו.

הרגיש השופט: הרקע לירי, על פי גירסת ה-סניגוריה, הוא סיכסוך בין מישפחת כחיל ובין מישפחת הנפגע ביריה, אשר סירבה לתת את הבת לאשה לצאלח, למרות האירוסין. קראתי את חומר הראיות, לא התרשמתי שמדובר בעלילה, וכוון דאי שאין ראיות כאלה שכבר עתה אוכל לומר שהמדובר בעלילה.

סיכם השופט: איני רואה צורך לקבוע אם היה זה נסיון לרצח או נסיון לחבול או רצון להפחיד.

עד כאן מפרוטוקול בית-המי-שפט.

הדראמה של רומיאו וגוליה מ-יפו לא הסתיימה. אמינה נמצאת תחת שמירת בני-מישפחתה. אחרי הפעם אחת נכשלה בנסיונה לה-תאבד. צאלח, החתן, יושב מאחורי הסורגים וממתין למישפט.

רומן-האהבה הופסק באלימות. הורי צאלח סיפרו השבוע, כי גם כעת הם מוכנים לקבל את אמינה בביתם, כאשרו של צאלח, וישכחו מה שקרה.

אך החוק אינו רומאנטי - הוא אינו שוכח. מישהו צריך לתת את הדין על נסיון ההתנקשות בחי-י דודה של אמינה. מישהו סיבך את חייהם של אמינה ושל צאלח.

מרסל זוהר